

100 Fåglar i Sverige

- en CD-ROM från "historisk tid"

Hur står den sig idag?

Rubrikerna i detta dokument är **Grafik från tidigt 90-tal**, **Ljud från 2015** och **Tidlös pedagogik**. De sammanfattar ett bra svar på frågan ovan: Grafiken är långt ifrån den vi förväntar oss idag, ljudet är fortfarande av toppklass och pedagogiken fungerar lika bra nu som då.

En kort beskrivning av vilka förutsättningar som fanns och vilka val som gjordes då skivan producerades förklarar de slutsatserna.

Grafik från tidigt 90-tal

Förutsättningarna för grafik på hemdatorer under tidigt 90-tal var helt annorlunda än idag. Därför ger den visuella upplevelsen av 100 Fåglar i Sverige ett kantigt och "gammalt" intryck för dagens konsumenter.

Begränsningarna i programmets grafik framgår tydligt i bilden med de två knapparna. Det är resultatet av **låg upplösning** (640 x 480 pixlar) och **litet färgdjup** (max 256 färger). I synnerhet det sistnämnda, vilket innebar att all grafik i skärmbilden måste dela på samma 256 färg-

nyanser. En illusion av tredimensionella och belysta knappar kunde inte bli bättre än så här. På den tiden var det helt acceptabelt, idag tar vi högupplöst datorgrafik för given och en pixel kan anta miljontals färgnyanser.

En "fågelbok" utan bilder var förstas helt omöjlig och lika omöjligt var det att visa fåglar i samma begränsade färgpalett. Lösningen var att återge bilderna i fullfärg med hjälp av tredjeparts-programmet **QuickTime**. Det medförde en omständigare installation men var då helt nödvändigt.

I efterhand kan jag konstatera att en lansering några år senare hade löst alla grafikproblem. 800 x 600 i fullfärg blev standard. Grafiken hade då varit av modernt snitt - utan allt merarbete och utan behov av QuickTime.

Ljud från 2015

Ljudet på skivan är däremot superb även idag. Redan 1993 kunde hemdatorn leverera samma ljudkvalitet som idag. Lätena vad inspelade digitalt och sparade i s.k. CD Audio -kvalitet som okomprimerade WAV-filer med *bättre* dynamisk återgivning än de mp3-filer vi ofta nöjer oss med idag.

Fokus för produkten låg på just fågellätena så jag prioriterade optimalt ljud. Av skivans totalt 650 Mb datafiler är ca. 600 Mb ljudfiler. Dåtidens datorer återgav alltså ljud helt perfekt men att spela upp stora tunga filer krävde visst internminne. Min kravspecifikation på minst 7 Mb RAM ansågs väl tilltaget. Så mycket minne trodde inte min förläggare att kunderna var redo för men som väl var gav jag mig inte. Något att le åt idag.

För att sammanfatta: Skivans ljudkvalitet fick mycket beröm då den släpptes och den är precis lika bra idag som då.

Tidlös pedagogik

Den pedagogiska idén med skivan håller också fortfarande. För interaktiv inläring ska det finnas ett mervärde i metod och material. Egna försök att lära mig läten via fågelskivor var vare sig roligt eller effektivt. Då jag började arbeta med multimedia-produktion såg jag mervärdet i att kunna "förhöra" sig själv i testsessioner som spelade upp lätena slumpvis. Uppföljning med repetition och jämförbara resultat stimulerade inläringen.

Jag kan konstatera att vem som helst kan lära sig upp till 100 fågelläten med hjälp av skivan. Och det finns inte ett roligare sätt att göra det.

Med samma pedagogik, samma ljud och modern grafik är det min bestämda uppfattning att denna produkt skulle stå sig väl även idag. Om du kan överse med grafiken - eller roas av dess enkla charm - är den gamla skivan faktiskt fortfarande en givande upplevelse.

Funderingar om en framtid kan du läsa om på annat ställe på hemsidan.

Flyinge den 1 april 2015
Michael Källman

källmans
IMATRI